

NAPREJ

Glasilo jugoslovanske socialno demokratične stranke

Št. 59.

V Ljubljani, torek dne 12. marca 1918.

Leto II.

Našim naročnikom

Zaradi neprestano naraščajočih stroškov pri našem listu, smo prisiljeni zvišati naročnino za 50 vinarjev na mesec.

Neradi storimo to, ker vemo, da bo za naše naročnike, ki so skoro vsi neimoviti delalci, težko breme. Toda draginja, ki narašča vseh koncij in krajih, tudi našem listu ne prizanaša.

Meščanski dnevniki, ki so že vtirjeni, imajo svoje tiskarne, rezervne zaklade, kakor tudi velike dohodke od inseratov, so morali v kratkem času že dvakrat zvišati naročnino.

Mi smo brez kapitalov, navezani samo le na dohodke naročnin in prodaje, a kljub temu smo do sedaj odlagali povišanje. Sedaj pa tega ne moremo več, če hočemo obstoj listu zagotoviti. Sklenili smo naročnino zvišati, ker smo prepričani, da bodo to potrebo v sedanjih razmerah vsi naši naročniki uvaževali in prevzeli to breme. Prepričani smo tudi, da bodo cenjeni naročniki le še z večjo vnemo, naš list razširjali in mu dopisovali, ter storili vse, da ne bo zavedne slovenske delavske družine, ki bi ne bila naročena na »Napreja«.

Izdajateljstvo »Napreja« bo delalo z vsemi močmi na to, da se list izpopolni, da bo čim bolj ustrezal strankinim in delavskim potrebam. Poskrbeli bomo, da bo v listu vedno več čtiva, zlasti ob sobotah bo list izhajal običajno na šestih straneh z raznovrstno zabavno in poučno vsebino.

»Napreja« se je v tem kratkem času svojega obstanka kljub razmeram jako lepo razširil in vdomačil. Dolžnost naša pa je, da list še bolj razširimo.

Od 1. aprila t. l. bo znašala naročnina po pošti in z dostavljanjem na dom:

mesečna	K 3,—
četrtletna	9,—
polletna	18,—
celoletna	36,—

Posamezne številke veljajo od pondeljka, dne 18. t. m. dalje po 14 vin.

Naročniki, ki imajo naprej plačano naročnino, nam nam naknadno pošljejo razliko 50 vin. na mesec. Ceno posameznih številkam zvišamo za 4 vin. zaradi tega, ker je ta dohodek jako negotov; en dan se proda več posameznih števil, drugi dan manj. Kdor ne mara plačati 4 vin. poviška, naj postane stalen naročnik; ker stem koristi listu in samemu sebi, ker dobiva list redno na dom.

Obenem naznanjamo, da se na naročnike, ki ne poravnajo naročnino o pravem času, ne moremo več ozirati, ker nam to dostikrat povzroča večje stroške, ki se jih z ozirom na sedanje draginjske razmere moramo kar najbolj ogibati.

Uprava »Napreja«.

Delavstvo in meščanske stranke.

Delavstvo je postalo v zadnjih desetletjih precej mogočen politični faktor in pričinja jo z njim računati tudi meščanske stranke. Ne marajo sicer pospeševati delavskih strank, marveč le pregovarjajo jih na eni strani, naj puste svoja načela, na drugi jih pa zatirajo. Seveda delavstvo ne sme s svoje prave poti, ker zahtevajo to njega življenjski interesi. Delavska politika je radikalno demokratična in socialna. V zmoti bi bil, kdor bi mislil, da je politika delavstva po drugih deželah drugačna. Na Angleskem socializem še ni mnogo razvit med delavstvom, toda konservativnih ali liberalnih delavcev tudi tam ni; tudi tam so delavci demokrati in radikalni socialni samostojni politiki. Anglesko delavstvo ni pripadalo nikoli konservativni ali liberalni stranki; enako je tudi v Avstraliji in v Ameriki. Delavstvo se povsod razvija v samostojno stranko z radikalnim demokratizmom in radikalno socialno politiko, ker ga k temu silni naravni razvoj kapitalizma. In če se danes naši nasprotniki vsele, ker zaradi nesrečne vojne ne obstoja internacionala, smo prepričani, da to krvavo klanje šele zbudi novo, močnejšo zavest solidarnosti med delavstvom, kar zlasti pospeši silni razvoj kapitala med vojno.

Meščanske stranke večkrat res skušajo pridobiti delavstvo zase, in če to store, se morajo približati tendenci delavske politike. To se dogaja v Angliji, Ameriki in Avstraliji. Spominjamo se le, kako radikalno socialnopolitičen program je razvil Lloyd George v spodnji zbornici, da pridobi anglesko delavstvo. In za sluga tega diplomata je, ki mu mora biti buržvazija hvaležna, da delavstvo prenaša vojno gorje brez dejanskega protesta. Pri nas je drugače. Pri nas je zmagala politika nemških radikalcev. Ti zahtevajo gospodstvo »nemškega naroda«, če bi morali zaradi tega pobesiti tudi polovico državljanov. Zlasti pa je politika nemških radikalcev napram delavstvu naravnost obskurna. Poznajo za delavstvo le brezpravnost in vislice. Odločno so se upirali do-

stlej vsakršnim pravicam delavstva in absolutno hočejo gospodariti narodom in tudi svojemu delavstvu. Ne mislimo pa pri tem, da je z ozirom na delavstvo, pri katerem drugem avstrijskem narodu drugače; le naglašati hočemo, da prihaja to sovraštvo v sedanjih političnih bojih najbolj do izražanja pri nemških nacionalcih.

Avstrijsko meščanstvo nima državnih politikov. Tudi vlade se naslanjajo vedno le na male ljudi in dopuščajo, da se vodi malenkostna politika »srednjih« stanov, ne da bi gledale v bodočnost in skušale rešiti situacijo po primernem načrtu. To nam dokazuje tudi zadnji proračun, ki je bil komaj sprejet, a ipak vlada med nemškimi meščanskimi strankami ogromno veselje. Slepi so ti ljudje! Namesto, da bi se kaj učili iz zadnjega glasovanja, se domišljujejo o velikanskem uspehu in o veliki moči. Za vojno so ti ljudje, če gre dobro, za mir, če gre slabo; žalujejo za svojimi sorodniki, ne brigajo jih pa nič druge žrtve. Boje se revolucije, a svesti so si, da bi ji bili kos. Čladi muči delavstvo, a ta jih ne boli. Prvo so: aneksije in oblast.

Je res nekaj ljudi med meščanstvom, ki čuti potrebo temeljite spremembe. Nekateri žele, da bi se vodila v Avstriji delavska politika po angleskem vzoru in da bi delavstvo postalo nekaka reformna stranka. Toda prevelika razlika je med Anglijo in Avstrijo. Socialne razlike med delavstvom pri nas so tako majhne, da se smatra vse delavstvo kot enotna množica. Delavstvo sodeluje, če se urede nacionalne in socialne razmere v Avstriji pravično; nikdar pa ne postane orodje meščanskih strank, ki bi hotele ovirati splošen razvoj bodisi narodov bodisi delavstva. Žal, da nam priča politika meščanskih nemških nacionalcev, da na to niti ne mislijo ne, marveč se še vedno nagibajo k nasilstvom, ki morajo končno dovesti do boja proti tiranstvu, a za osvoboditev narodov in delavstva, za razvoj in napredek.

Boj za svetovno gospodstvo.

London, 10. marca (K. u.)

V nekem razgovoru je lord Robert Cecil izjavil: Kot neodvisna suverena država bo Japonska storila korak, ki ga smatra pravilnega. Ne bil bi iznenaden, če bi Japonska sklenila, v svojem interesu in v interesu alijancev z ozirom na dogodke odposlati čete, ki naj prepre-

LISTEK.

Shod zaupnikov v Idriji.

Dne 23. februarja t. l. se je vršil zvečer v Idriji shod zaupnikov soc. dem. stranke po § 2. zbor. zak. Dnevni red je bil: 1. Poročilo načelnika političnega društva »Napreja« o splošnih razmerah v Idriji. 2. Organizacija in taktika. 3. Slučajnosti. Iz poročila, ki ga je podal načelnik s. Straus posnemamo naslednje:

Idrija je bila od vsega početka med najreakcionarnejšimi kraji industrije. Ločen od vsega prometa je bil idrijski rudar vsem lastnikom rudnika tlačen (suženj) najnižje vrste. V čakalnici, kamor so se zbrali rudarji, kadar so šli na delo, je bil drog, okolo katerega so morali rudarji na povelje korakati. Kdor ni bil v službi ali tudi »even službe« poniževalno krotek, je dobil na priporočilo tedaj vladajoče gospode celo batine, preden je smel na delo. Se je okolo leta 1890 so zašli v Idrijo možje: Železnikar, Brozović, Grablovič in drugi, ki so prebujali rudarje. S pomočjo teh so ustanovili takratni sodrugi, Gliha, Sim. Kavčič, Kogoj, Štrempelj in drugi podružnico rudarjev »Avstrijskih planinskih dežel«. Zbirali so obenem tudi denar za vstanovitve združne organizacije, ki je pričela poslovati leta 1898 pod vodstvom s. Frana Rinalda. Tedaj so bili začetki gospodarski in politični boji med meščanskimi

strankami in organiziranim delavstvom na eni strani, ter med rudniškim erarjem in strokovno organizacijo na drugi strani. Meščanstvo in duhovništvo je že od prvega početka naperilo proti socialističnemu delavstvu odkrit in zahrbtnen boj pod krinko vere in narodnosti in ni jim bilo nobeno sredstvo dovolj podlo. Leta 1910. se je dobojeval prvi mezdni boj delavstva z erarjem za tedanje razmere s precej lepim uspehom. Vodili so te boje s. Rinaldo, Grablovič in Čobal. Leta 1903. je nastopila za delavsko gibanje v Idriji nova doba. Stopil je na čelo našim organizacijam mlad agilen organizator, s. Anton Kristan, ki je oživel ne samo politično, gospodarsko in mezno gibanje v Idriji, ampak je tudi znal izločiti iz delavskih vrst vse notranje prepire, ki so jih bili zanesli med delavstvo nasprotniki in sebični funkcionarji.

Že leta 1905. so bili izbojevani novi mezdni uspehi. Virilistvo v občinskem zastopstvu je dobilo vse drugo lice. Uspehi volilnih bojev v državni in deželni ter občinski zastop in druge korporacije so bili povoljni. Ustanovil se je lokalni list »Napreja«, ki je imel samo v Idriji nad 800 naročnikov. Ustanovljena je bila »Čipkarska zadruga«, ki pa je morala pozneje prenehati zaradi neugodnih trgovskih razmer. V letih 1907 in 1908 je bil izvojevan sistematično voden nov mezdni boj z jako dobrim uspehom. Po mesecu juniju 1908 se je s. Kristan preselil v Ljubljano, kjer deluje naprej na začetem gospodarskem in političnem polju. Idrija tudi od tedaj naprej ni prenehala s socialističnim delom.

Ustanovila se je »Splošna mladinska zveza«, iz katere so zrastle razni odseki, ki se sedaj z zvezo vred prav lepo razvijajo. Vodili so se še nadalje mezdni boji z manjšimi in večjimi uspehi.

V političnem oziru si je stranka priborila leta 1911. ves III. razred v občinski zastop z večino starešinstva in socialističnim županom na čelu. Udeleževala se je volitev tudi v deželni zastop in druge korporacije, ki so še danes v rokah soc. dem. mož. Poslovanje v občini je bilo v korist občanom na sploh. Razširjali so se vodovodi, popravljale poti, ceste, tratoarji, delile so se podpore revnim in potrebnim. Dajalo se je zaslužek, kolikor je bilo mogoče, brezposelnim. Rešila se je večletna pravda javno znane občinske čitalnice, sedaj mestne hiše št. 509. Konec julija 1914 je izbruhnila vojna, ki je prinesla polno novega dela občini in združni organizaciji. Treba je bilo posvetiti vse moči, da se obdrži stebel socializma, združna organizacija. Skrb za živila se je potrojila. Delavske razmere so postajale dan na dan slabše. Na eni strani brezpravnost delavstva, na drugi rastoča draginja. Vedna prebiranja v vojsko, prošnje za vzdrževanje svojcev vpoklicanih, skrb za begunce, vse to je dajalo silnega posla, krčile in menjavale pa so se za delo sposobne osebe. Povrh tega pa ljudje, ki so ruvali proti vsaki dobri in pametni stvari v mirnem času, tudi sedaj niso mirovali, dobro vedo, da če sedaj ne, se jim zaželeni cilj nikdar več ne posreči. Brezpravnost delavstva in boji za vsakdanji obstanek je potisnil na stran vse organiza-

čijo germanizacijo Sibirije. Jaz bi to odobral, če bi Japonska nastopila kot pooblaščenka entente. Svet nima pravega pojma o tem, kako resna je nevarnost, da pride Rusija v nemško območje. Javna pozornost se obrača na to, je-li bo Nemčija mogla iz Ukrajine dobiti živila ali ne. Ne vem, je-li se jej to posreči. Toda to ni glavni namen, za katerim stremi Nemčija. Njena politika je ogromen načrt svetovnega gospodstva.

Poglejmo na zemljevid, da vidimo, kaj je Nemčija že storila: Vzela je baltiške province skoraj tja do Petrograda. Glede Finske je poslala čete na alandske otoke ter je s Finsko sklenila dogovor, po katerem ji služi Finska vnanja politika. Na ta način je faktično celo rusko obrežje ob Vzhodnem morju v nemški oblasti ter ima Rusija le še v Arhangelsku prost izhod na morje. To je Nemčija že izvršila. Poglejmo na jug: Nemčija je zasedla Odeso ali jo vsaj v kratkem zasede ter je ob enem zahtevala, da se vrnejo Turčiji pristani na vzhodu in ob Črnem morju. Pri tem vodi Nemčijo namera, da bagdadsko železnico nadomesti z novo črto na vzhodu preko Kavkaza in preko severozapadne Perzije. Tudi Armeni, za katere se jako zanima Anglija, so vsled nemške pogodbe zopet izročeni Turčiji. Pred nedavnim časom smo bili poslali malo vojaško ekspedicijo, ki naj bi preko Baku prodrla v Kavkaz. Boljševiki so v sporazumu z Nemčijo to preprečili. Zemljevid kaže, kako velikanške osvajaalne načrte zasledujejo Prusi. Načrt, uničiti Francijo, je spodletel; a Nemčija vrši svoj osvajaalni načrt na vzhodu.

Tak je sedaj cilj Nemčije. Vse govoričenice o demokratičnem gibanju v Nemčiji je popolnoma neverjetno. Sedaj je vojaška nadvlada v Nemčiji še neomajana. Ali je kak vzrok, da bi Nemčija ne poskusila pohod v Sibirijo, kakor je to že drugod storila? Ne vidim ga. Dobili smo obvestilo, da se nemški ujetniki v Sibiriji organizirajo, in da je odšel tje nemški general, da izvrši načrt. Če bi obvestilo tudi ne bilo resnično, je vendar verjetno. Bilo bi abotno in neprevidno, če bi ne napravili vsak mogoč korak, da se nemški načrt izjalovi. Smatram, da bi storili prav, če bi povabili na pomoč našega japonskega zaveznika v zadevi, v kateri nam more biti na uslugo.

Lord Cecil je ob tej priliki izrekel Japonski zahvalo Anglije za mnoge dokaze zvestobe in za usluge, ki jih je storila Angliji tekom vojne na kopnem in na morju. Prepričan je, da bo Japonska, če ji bodo aliranci izročili nalogo, da pomaga Rusiji v boju proti Nemčiji, to nalogo tudi vestno izvršila. Ni dvoma — je končal minister — da bodo odgovorni faktorji Rusije japonsko pomoč iskreno pozdravili.

Politični pregled.

— **Ministrski predsednik dr. Seidler** je od cesarja odlikovan z briljanti k velikemu križu reda sv. Štefana. To odlikovanje je brez dvoma v zvezi z ugodno rešitvijo proračunskega provizorija v poslanski zbornici.

— **Madžari proti dr. Seidlerju.** Izjava ministrskega predsednika dr. Seidlerja v zadevi samostojne ogrske armade je vzbudila v ogrskih političnih krogih vihar razburjenja. Vse ogrsko časopisje nastopa proti izjavi. Ogrska vlada bo poslala protizjavo.

torično delo. Skrb za dobro izvedeno aprovizacijo je bila prva naloga županstva. Dokaz temu, da ni bilo skoraj nobenih pritožb, kakršne se čujejo sedaj.

Pri vsem tem pa smo storili tudi napram delavstvu svoje dolžnosti, kolikor je bilo v danih razmerah mogoče. Sprejemalo se je v nadomestilo vpoklicanih delavce v rudnik. Bilo je nad 150 domačih brezposelnih mladeničev, toda sprejelo se jih je samo 58 domačih in 31 popolnoma kmečkih sinov. Županstvo je za brezposelne domačine posredovalo, na kar je bilo dne 25. oktobra 1914 odrejeno novo sprejemanje, pri katerem je bilo sprejetih večje število domačih rudarskih sinov. Od avgusta 1914 pa do oktobra 1915 se ni nihče brigal za delavske plače kljub rastoči dragini.

Pod vodstvom soc. župana je šla deputacija na Dunaj k ministrstvu za javna dela, na kar so začeli po šestih mesecih zopet deliti v aprovizacijah v Idriji pšenično moko, ki je poprej ni bilo. Uspeh te deputacije so bile prve draginjske doklade, ki se jih je delavstvu izplačalo okoli K 110.000. Pri vojnem ministrstvu je deputacija izposlovala 30 parov vojaških pripreg, da so prepeljale v Idrijo v Logatcu nakupičeno blago. Uspehi te deputacije pa je seveda v živo zadela rudniško predstojništvo in nekatere politične nasprotnike. Takoj so napravili načrte, kako bodo maščevali to, kar se je zgodilo, ne da bi jih vprašali ali jih obvestili o tem. Rudniški predstojnik je začel raziskovati napake župana.

(Konec jutri.)

— **Bilanca miru, sklenjenega in podpisanega v Litovskem Brestu**, dne 3. marca med Rusijo in četvero zveznimi državami, je izražena v številkah naslednje: 1. Rusija izgubi Poljsko (113.820 km² in 13.500.000 prebivalcev), Litvo (121.840 km² in 5.806.000 prebivalcev) in Kuronsko (27.286 km² in 798.300 prebivalcev); o usodi teh pokrajin bosta odločili Avstrija in Nemčija v sporazumu s prebivalci. 2. Ukrajina (920.947 km² in 34.965.000 prebivalcev) in Finska (373.600 km² in 3.241.000 prebivalcev) sta samostojni državi. 3. Eston-ska (20.248 km² in 507.000 prebivalcev) in Livonska (47.080 km² in 1.740.000 prebivalcev) ostaneta zasedeni od nemškega vojaštva in pozneje, kakor se namerava, v nemški interesni sferi. 4. Rusija se mora odreči v Mali Aziji okrajem Ardahan, Kars in Batum (25.700 km² in 1/2 milijona prebivalcev) v prilog Turčije. To je bilanca zmagovitega miru: na eni strani ogromna izguba, na drugi strani velik prirastek in dobiček. Izguba je kajpada na strani Rusije.

— **Srbija se neče pogajati.** Reuterjev urad poroča: Srbski poslanik v Londonu objavlja naslednjo izjavo: Nedavno objavljena vest »Leipziger neueste Nachrichten«, da so pogajanja s Srbijo in Črnogoro le vprašanje par tednov, in da sta ti dve deželi v slučaju, če sta Rusija in Romunija izločeni iz vojne, naravnost prisiljeni skleniti mir, je popolnoma neosnovana, istotako, pa tudi nadaljnja trditev, da je Pašičev odstop v zvezi z mirovnimi pogajanjmi, kar mora srbsko poslanstvo odločno zavrniti.

— **Ruski ujetniki na Ogrskem.** Mestno županstvo v Pečuhu je od poveljnika ujetniškega tabora dobilo obvestilo, da so oni ruski vojni ujetniki, ki se žele naseliti na Ogrskem, izpuščeni na svobodo in da se smejo svobodno gibati kakor vsi ostali državljani. Vojni ujetniki pa si morajo za naselitev izposlovati potrebno dovoljenje.

— **Seret zopet v naših rokah.** V zmislu določil preliminarne mirovne pogodbe z Romunijo so dne 7. marca Romuni izpraznili še od njihovih čet zasedene bukovinske pokrajine. Istega dne popoldne so avstro-ogrski bataljoni vkorakali v mesto Seret.

— **Kriza na Ruskem.** Mir, sklenjen v Litovskem Brestu je izzval na Ruskem novo krizo. Sodobni režim ruske vlade se opira od novembra sem na zvezo dveh strank: boljševikov in levega krila socialnih revolucionarjev. Mirovno vprašanje pa je razdvojilo stranki. Dočim se zavzema Ljening, vodja boljševikov, za brez-pogojni mir s centralnima državama in se zato izrekel tudi izvršilni odbor delavskih in vojaških svetov, se je izrekla levica socialnih revolucionarjev proti temu miru. Rusija naj ne ratificira pogodbe. Zbere naj se armada ruskih prostovoljcev in naj se obnovi vojna proti Nemčiji in Avstro-Ogrski. Bolje da je, umreti častno, kakor sprejeti za državo tako sramoten mir. Tako mislijo menda tudi manjševiki, stari nasprotniki boljševikov. Proti ratifikaciji pogodbe iz Litovskega Bresta je nastopil tudi delavski in vojaški svet v Moskvi, in Sinovjev, bližnji prijatelj Ljeningov skoro da odklanja to pogodbo. Govori se pa tudi, da sta Trockij in Krylenko že demisionirala, ker nista zadovoljna z Ljeningovo politiko, in svetom proti resna nevarnost za njihov obstoj. Ta prepir daje povod sovražnemu nastopu manjševikov in desnim revolucionarjem proti boljševiški stranki. Saj sta odklanjali ti stranki vedno separatni mir s centralci, češ, ločitev Rusije od entente bi imela za posledico kapitulacijo pred centralnima državama. Ali bo ruska republika sprejela diktirani mir ali ne, o tem odloči vseruski kongres delavskih in vojaških svetov, ki je sklican v Moskvo.

— **Japonska ekspedicija v Sibirijo.** »Manchester Guardian« poroča: V torek ali sredo pride vprašanje japonske intervencije v Sibiriji in stališče Anglije v tej zadevi v parlamentu na razgovor. V uvodnem članku povdaja list, da k sreči vsa znamenja kažejo na to, da se je prvotno navdušenje za intervencijo Japonske že precej ohladilo.

— **Rusko-francoska pogodba.** V francoski poslanski zbornici je minister vnanjih zadev, Pichon, na neko interpelacijo glede nedavno objavljenega pisma ruskega cara predsedniku Poincareju izjavil, da je bil ta dokument objavljen v sporazumu z vlado. Omejili smo se — je rekel Pichon — na to, da smo se pridružili izjavi angleškega poslanika, v kateri se je ugotovilo, da je ruska imperialistična vlada do zadnjega zvesto izpolnjevala zavezniške dolžnosti. Poslanec Renaudel je vprašal, zakaj vlada ne objavi pogodbe z Rusijo, kar je bil Ribot že obljubil. Pichon je odgovoril, da načelno ni nobene ovire proti objavi pogodbe, prosil pa je za primeren odlog, da se o vprašanju posvetuje. Videlo se bo, da je Francija storila vse, da se ohrani mir. »Nismo vstopili v vojno zaradi Rusije, marveč za našo obrambo.«

— **Angleški državniki o vojni in miru.** Bivši angleški ministrski predsednik Asquith je govoril pred svojimi volilci na Šotlanskem. V svojem govoru je razpravljal o zmedah v Rusiji ter o mirovnem vprašanju. Nemški državni kancler je izjavil, da sprejme štiri temeljne točke Wilsonove. Asquith je primerjal te temeljne točke z mirovnimi pogoji, katere je Rusija pri-

siljena morala sprejeti. Ti pogoji niso mirovni pogoji, marveč kapitulacijski pogoji. Kdo bi, prečitavši te dokumente, mogel biti še v dvomu o tem, kaj bi pomenila nemška zmaga za Evropo in za cel svet. Da omenim — pravi Asquith — le en primer: Kaka bi bila usoda Belgije, če bi Nemčija kedaj prišla do tega, da bi zamogla zapadnim državam po Brest-Litovskem vzorcu narekovati pogoje miru? Mirovna pogodba centralnih držav z Rusijo ima namen osvajanja. Interesi in želje obmejnih narodov se uvažujejo le s puhljimi besedami. Edini zaželeni mir je mir narodov, ne pa mir vlad ali parlamentov. Nekatera vsled vojne nastala vprašanja se morajo brez dvoma predložiti razsodbi konference, tako na primer angleške teritorialne pridobitve v vojni. Z Wilsonom pa moramo povdarjati, da med temeljnimi problemi miru obstoji solidarnost in vzajemna odvisnost. Ti problemi se ne morejo reševati po okusu grofa Hertlinga. — V angleški poslanski zbornici pa je Mac Kenná povdarjal, da v nobenem delu sveta ni sovražnik zasedel niti ped britanskega ozemlja. Aliranci se nahajajo torej glede pogajanj v ugodnem položaju. Angleški narod bo odločno nadaljeval vojno, dokler ne doseže svojega prvotnega namena.

— **Angleške čete na Irskem.** Glasilo nemškega vnanjega urada, »Norddeutsche Allgemeine Zeitung«, poroča, da so Angleži zadnje dni prepeljali 10.000 mož na Irsko, kjer je postalo gibanje »sinfineerjev« zelo živahno.

— **Wilsonov odgovor Hertlingu.** »Times« poročajo iz Washingtona, da je predsednik Wilson že dovršil svojo novo poslanico kongresu. Imel je dolgo posvetovanje z Lansingom in Houseom.

— **Kriza v Španiji.** Agence Havas poroča iz Madrida: Španski kabinet je odstopil. Ministrski predsednik Garcia Prieto je imel razgovor s kraljem. Dve rešitve krize prideta v poštev: sestava liberalnega ali povsem konservativnega kabineta. Ustanovitev vojaške diktature ne pride v poštev.

Dnevne beležke.

— **Nova prebiranja letnikov 1899 do 1894** se bodo vršila na Ogrskem meseca aprila. Enako bo tudi pri nas.

— **K dopisu v »Slov. Narodu« iz Zagorja ob Savi,** ki ga je priobčil v soboto in smo mi odgovarjali včeraj nanj, imamo še dostaviti po informacijah to-le: Na shodu v Zagorju je rekel sodr. Čobal glede na podpisovanje deklaracije, da lahko vsak podpiše deklaracijo, če podpisi ne bi morda veliko koristili, škodovali gotovo ne bodo. Svaril je pa agitatorje za podpise, ker niso po pravici povedali ljudem, zakaj nabirajo podpise, marveč se je celo trdilo, da gre za socialistično državo. To je grajal Čobal. In prav je imel; če gre za tako važno stvar, potem jo je že treba tudi vsakomur pojasniti, če mu še ni dovelj znana. V boju za svobodo je potrebna odkritosrčnost.

— **Odborova seja Slovenske Matice** bo v četrtek, dne 14. marca 1918 ob šesti uri zvečer v društvenih prostorih. Dnevni red: 1. Proglasitev društvenikov, ki so bili v izrednem občnem zboru dne 28. februarja 1918 izvoljeni v društveni odbor. 2. Ustanovitev odbora: 1. Volitev predsednika. 2. Volitev prvega in drugega podpredsednika. 3. Volitev blagajnika. III. Volitev odsekov. Stalna odseka sta zdaj: 1. Knjižni odsek in 2. Gospodarski odsek. Knjižni odsek se je razdelil v dva odseka in sicer: a) Literarni odsek in b) znanstveni odsek. Znanstveni odsek ima dva pododseka in sicer naravoslovnega in zgodovinskofilološkega. IV. Naznanila tajnikova.

— **Študijski dopusti dijakom srednjih šol.** C. in kr. vojno ministrstvo je odredilo, da se smejo tudi v šolskem letu 1917—18 dovoljevati srednješolcem štiritredenski študijski dopusti. Študijski dopusti se dovoljujejo le onim dijakom, ki služijo v zaledju pri dopolnitvenih kr-delih, in če takega dopusta še niso imeli. Di-jaki, ki služijo čez 2 leti pri vojakih in so že la-ni dobili štiritredenski dopust, dobijo zopet štiritredenski študijski dopust, če prvi ne sega v letošnje šolsko leto. Dopusti z bojišča so dopustni le tedaj, če to dopuščajo vojaške razmere.

— **Zagorje ob Savi.** V nedeljo, dne 10. marca se je vršila ob 2. popoldan občinska seja z dnevnim redom: Čitanje zadnjega zapisnika, računski sklepi občinskega in ubožnega zaklada za leto 1917; nadalje so bile na dnevnem redu prošnje za podporo, sprejem v občinsko zvezo itd. Vspored je obsegal petnajst točk. Pri prečitavanju zapisnika, v katerem ni bila navedena izjava socialdemokratičnih zastopnikov, se pri zadnji seji glede deklaracije dobesedno, se je po kratki debati popravil. Pri drugi točki je bil predloženi računov občinskega aprovizacijskega odbora ter zahteval, da se tudi taistega predloži. Gospod župan Koprivc je nato odgovarjal,

da je to zadeva aprovizacijskega odbora in zagorske posojilnice, ne pa občinskega odbora, enako sta nastopila precej arogantno tudi gospod Flisek in Zimmerman, češ, da je to zadeva zagorske posojilnice, ki je dala denar. Sodrug Čobal jim nato odgovarja, da to ni zadeva zagorske posojilnice in liberalcev samih, da je marveč aprovizacijsko vprašanje, danes za delavce tako važno, da je izključeno, da bi se to smelo prepuščati eni sami stranki in pa posojilnici. Opozarja občinske zastopnike na sklep občinskega odbora iz leta 1915, ko se je ustanovil aprovizacijski odbor, ki določa, da mora izgubo pri aprovizaciji pokriti občinski odbor iz občinskega imetja. Na podlagi tega sklepa je dolžnost občinskega odbora, da zahteva predložitev računov in da jih kontrolira. Koprivo še nato kratko odgovarja da sklepa občinskega odbora od leta 1915. sploh ni predložil v potrdilo deželniemu odboru. Nato mu kratko odgovarja sodrug Čobal, da če tega ni storil, je župan že itak zagrešil proti občinskemu redu za Kranjsko, ter da tudi to ni nikakršna podlaga, ki bi upravičevala, da ne bi občinski odbor zahteval računov. Ker so liberalci vstrajali, da je to liberalna zadeva, ni preostajalo socialdemokratskim zastopnikom drugega, kakor da so zapustili sejo, na kar je bila seja nesklepčna. Rešil se je toraj od celega dnevnega reda samo zapisnik zadnje seje. Vse drugo pa je ostalo nerešeno. Samo na sebi je umljivo, da delavski zastopniki ne morejo pustiti, sitim liberalnim gospodom in njihovem zavodu, da odločuje o aprovizaciji sami, ker je to danes glavno vprašanje delavstva. Za vse konsekvence, ki znajo nastati zaradi nesklepčnosti občinskega odbora, so odgovorni liberalci sami, ki hočejo terorizirati, in tega delavstvo ne more več dopuščati. Tri leta so mišlila ali gospodje liberalci v aprovizacijskemu odboru močjejo predložiti nikakšnega obračuna. Dostikrat smo jih prosili lepo, naj to store, ali zaman, namesto obračuna nas pitajo z arogantnimi odgovori in zasmehovanjem delavskih zastopnikov in neimovitih slojev.

— **Župan Ilijski**, Oroslov Bric je umrl v nedeljo dne 10. t. m. Pokojnik je bil pristaš S. L. S.

— **Prometna zveza Logatec-Ildrija** je bila že od nekdaj žalosna. Toda sedaj gre potniku, ki hoče iti v Ildrijo naravnost za življenje. Že na železnici je grozno prerivanje, preden človek dobi prostorček, kjer sme vsaj stati. Ko pride v Logatec in hoče v Ildrijo, ni pošte, niti ni dobiti voza za nobeden denar in dostikrat ne hrane in ne prenočišča. Če se človeku posreči, obesiti se na kak rudniški avto, ki je slučajno na postaji, je človek za prvi hip srečen. Toda ko se prične vožnja na zabojih, vrečah ali pa na premogu, kamor je sedel, pa človeka kmalo mine zadovoljnost. Zakaj štiri do pet-tisoč kilogramov teže nalože in ogromen voz se premetava po zdrapani državni cesti, da se človek nehoti vpraša, sem li dovolj zavarovan, če izgubim med to vožnjo polovico svojih kosti. Kaj je temu rešetanju vzrok? Morda je voz take konstrukcije, da se mora premetavati kot žoga. Morda cesta sama kot taka? No, slavna naša cestna uprava je temu vzrok, ker nima za cesto v Ildrijo nobene skrbi. Štirje meseci so že minili, odkar popravil na cesti ne ovira več vojaški promet. Ali za to popravilo se nihče ne briga. Uprava sama se ne gane. Poslanci, ki sicer navadno vse obljubijo, sedaj molče. Prizadeti ljudje pa potrpežljivo prenašajo žrtve na lastnem telesu, obleki pri blagu, živilih in vozilih, ker vse se uničuje na tej vzorni cesti. Ali res ni pomoči, da bi se temu odpomoglo? Nima li država dovolj denarja, da bi nekaj žrtvovala za tako perečo potrebo kot je državna cesta Logatec-Ildrija? Nima li dovolj ujetnikov, ki postopajo brez dela? Prosimo li dovolj faktorje, da se zganejo, ter za zboljšanje prometne zveze v Ildrijo nekaj store!

— **Trbovlje**. V nedeljo 17. t. m. ob 3. popoldne se vrši na dvorišču Delavskega doma javen rudarski shod z dnevnim redom: **Pomen delavske organizacije sedaj in v bodoče**. Poroča sohr. Petejan iz Ljubljane.

— **Trbovlje**. V soboto 9. marca je prišel v gostilno gosp. Birtiča v Hrastniku trboveljski učitelj gospod Kuhar. Ko se je pokrepčal z dobrom kafilico, se je tudi njegova narodna kri razburila. Spravil se je na socialiste. Sodrug Sitter in Malovrh sta mu trn v peti. Kričal je, da sta Sitter v Trbovljah in Malovrh v Hrastniku bogova, da se jima rudarji klanjajo. Vprašal je mirnega rudarja, kakšnega političnega prepričanja da je. Ko mu ta odgovori, da je socialist, ga je začel zmerjati, da je »butel«, da so vsi socialisti »butelni«. Rudar je pokazal svojo sliko, pustil kričaća ter mirno odšel. Ko bi bil rudar res butel, bi gospod Kuhar gotovo poskusil rudarsko pest. Gospod Kuhar, ali Vam ni znano, da so ravno socialisti s strokovno organizacijo priborili rudarjem zvišanje mezd, pripomogli upokojevcem do višje pokojnine?

Ali Vam ni znano, da so socialisti v državnem zboru največji prijatelji in zagovorniki učiteljev? Pokažite samo en primer, da je kakšen narodnjak pomagal delavcem. Prepričani smo, da se gospodje učitelji ne strinjajo z gospodom Kuharjem, ter da obsojajo tako počenje. Ali je to delo za narod? Na tak način se ne rešuje slovenskega delavca, da se ga psuje z »butelnom«. Ko bi rudarji trobili v liberalni rog, potem bi ne bili butelni, kaj ne gospod Kuhar? Gospoda Kuharja pozivljamo, da naj pride na prvi javni shod ter tam dokaže, da nismo delavci na pravi poti, ker smo socialisti. Dokaže naj, kaj je narodna stranka storila za delavstvo. Žalostno je, da učitelj tako govori. Mi si bomo dobro zapomnili ta nastop, mogoče pride čas, ko boste te »butelne« še potrebovali. — Rudar.

— **Vrnitev vojnih beguncev**. Štajerski deželni odbor za vojne begunce objavlja sledeče: Po skoro triletnem prebivanju v naši gostoljubni deželi je prišel za tisoče beguncev končno trenotek, da se smejo vrniti v svojo južno domovino. Žalibog preti mnogim žalostna usoda. Skoro vsi ne najdejo v odsovrážnika izpraznjenih, kruto opustošenih mejnih ozemljih Koroške, Primorske in Tirolske varne strehe več, njih prej cvetoče domačije z vsem pohištvom so zasute v razvalinah. Tem, od vojne nesreče največ zadetim soobčanom se mora pri obnovitvi njih gospodarstvenega življenja kar mogoče pomagati. V to svrhu se obrača deželni pomožni odbor s pridruženimi pomožnimi društvi na blagodušno občinstvo Štajerske, kakor tudi v deželi biva-joče premožne begunce iz južnih krajev z nujno prošnjo, naj se tega dela usmiljenosti udeleže s tem, da nabirajo darila v blagu in v gotovini. Vsakovrstno pohištvo, sobna in kuhinjska oprava itd., bo prevzel na pismeno naznani deželni odbor za vojne begunce v Gradcu, Neuthorgasse št. 36/II., kjer se tudi hvaležno sprejemajo darila v gotovini.

— **Zopet boljši kruh**. Z Dunaja poročajo: V podeljek se je pričelo deveto zasedanje uradu za ljudsko prehrano pridelenega sveta. Novi predsednik urada za ljudsko prehrano, dvorni svetenik Paul, je obljubil, da dobimo v kratkem zopet boljši kruh.

— **Pri nemirih v Gradcu**, ki so bili 6. marca, je bilo doslej aretiranih 40 oseb zaradi izgrediv in plenitve. Izročili so skoraj vse deželniemu sodišču. Mestni tajni agentje so dobili doslej precej takrat vpljenih stvari.

— **Letošnje marčevo slavlje na Dunaju**. Dunajsko delavstvo je letos spomin marčevih žrtev poslalo v nedeljo, dne 10. t. m. s tem, da so šle na grobišče deputacije posameznih okrajev in pevski zbori. Sprevedov iz okrajev ni bilo; kljub temu je bila udeležba impozantna.

— **Preki sod za vojaške osebe** so razglasili po Hrvaškem in v Slavoniji.

Vojna.

Dunaj, 11. marca. (Kor. urad.) Uradno se razglašajo: Ob železnici Žmerinka-Odesa smo razgnali sovražne tolpe. Na italijanski fronti mestoma živahen topovski ogenj. — Šef generalnega štaba.

Berlin, 11. marca. Wolffov urad poroča iz glavnega stana: **Zapadno bojišče**. Na mnogih mestih fronte popoldne živahno artilerijsko delovanje. Izvidno delovanje se nadaljuje. Lastni oddelki so na nekaterih mestih flanderske fronte pri Armentieresu in na zapadnih višinah Moze vdrl v sovražne jarke ter dovedli nekoliko ujetnikov in strojnih pušk. Na katedrali v Reimsu so Francozi zopet uredili svojo opazovalnico. **Vzhod**. Pri Bahmaču (severovzhodno Kijeva) in pri Razdjesju ob železnici Žmerinka-Odesa smo razgnali sovražne tolpe. Z ostalih bojišč nič novega. — Ludendorff.

Berlin, 11. marca. Wolffov urad poroča: Ker so Francozi kljub našemu svarilu ponovno z bombami obmetavali naša odprta mesta dafč za bojno črto, so naši letalci za kazen včeraj ponoči napadli Pariz, ter obložili mesto z bombami v skupni teži 2700 kilogramov.

Zadnje vesti.

Državni zbor.

Dunaj, 11. marca. Poslanska zbornica bo imela še ta teden seje, potem se prično velikonočne počitnice, ki bodo trajale do 20. aprila. V teku tega tedna bo rešila poslanska zbornica predlogo za draginjske doklade učiteljstva za leto 1918, predlogo o vojnem davku za l. 1918 in mogoče tudi še predlogo glede povišanja doklad k vojnemu davku.

Pomiloščenje.

Dunaj, 11. marca. Cesar je izdal pismo justičnemu ministru, v katerem izraža svojo voljo, povodom veselega dogodka v cesarski rodbini pomilostiti, oziroma olajšati kazen takim osebam, ki so se pregrešile proti kazenskim zakonom. Justičnemu ministru je naročeno, da predloži na najvišjem mestu primerne predloge.

Romunija obkoljena.

Dunaj, 11. marca. Čete feldmaršala Böhm-Ermolija stoje skoraj pred Odeso. Zasedle so zadnjo važno železniško točko Razdjelna, ki je še vezala Romunijo z Ukrajino in Rusijo. Za Romunijo je sedaj vsak dovoz popolnoma odrezan, kar bo brez dvoma ugodno vplivalo na potek mirovnih pogajanj.

Mirovna pogajanja med Rusijo in Ukrajino.

Lvov, 11. marca. Kijevski časopisi poročajo, da so se pričela v Kijevu mirovna pogajanja med Rusijo in Ukrajino.

Mirovna pogodba med Avstro-Ogrsko in Finsko.

Berlin, 11. marca. Finski državni svetnik Kijel, ki je obenem tudi diplomatični zastopnik za Avstro-Ogrsko, je izjavil, da se prično v prihodnjih dneh predrazgovori, da se sklene mirovna pogodba med Avstro-Ogrsko in Finsko; razgovori se bodo nadaljevali v aprilu na Dunaju. Najbrže sklenejo tudi trgovinsko pogodbo. Glede bodoče državne ustave na Finskem je izjavil Kijel, da je vsled gospodstva rdeče garde zelo naraslo razpoloženje za monarhično ustavo.

Nemški načrti.

Köln, 11. marca. Voditelj nacionalne liberalne stranke, dr. Stresemann, je izjavil v nekem razgovoru: Kuronija, Riga in Dvinsk niso več pod rusko vrhovno oblastjo, medtem ko spadata Estonija in Livonija še pod Rusijo. Zmotna je pa domneva, da ostaneta Estonija in Livonija v ruskih rokah. Baltikum smatramo za enoto. Na podlagi vojaške konvencije, železniške skupnosti, poštne in brzojavne pogodbe ter carinske unije bomo ustvarili z Baltikom razmerje, kakršno nameravamo napraviti med Nemčijo in Livonijo. Riga in Reval bo treba proglasiti za svobodna pristanišča.

Rusija in Japonska.

Rotterdam, 11. marca. »Daily Chronicle« poroča iz Petrograda: Sovjet ljudskih komisarjev je priznal rusko-japonsko pogodbo glede vzhodne Azije, katero je bila Japonska 1916 sklenila s carjevo vlado.

Francija in ruska vlada.

Kristjanija, 11. marca. Kamenco se je vrnil včeraj iz Anglije v Bergen. Francoska vlada mu je prepovedala vstop na francoska tla. Kamenco bi bil moral zastopati rusko vlado v Parizu.

Nemiri na Angleškem.

Curih, 11. marca. »Tagesanzeiger« poroča, da so bili na Angleškem večji nemiri, ki so se končali šele potem, ko je poseglo vojaštvo vmes. Šlo je baje za pravi upor. Vzrok upora je v tem, ker so bili vpoklicani delavci in ker gre z živili bolj trda. V Leedsu in Edinburgu je prišlo do bojev med vojaštvom in množico. V Londonu so ropali po prodajalnah z živili. Pri bojih je bilo ranjenih nad 50 oseb.

Dr. Potočnjak v Petrogradu umorjen.

Dunaj, 11. marca. Bivši poslanec hrvatskega sabora, dr. Potočnjak, ki se je ob izbruhu vojne preselil v Ameriko in pozneje v Petrograd, je bil povodom zadnjih petrogradskih izgrediv od rdečih gardistov umorjen. Dr. Potočnjak je bil ugleden član jugoslovanskega odbora.

Aprovizacija.

Špeh za V. okraj štev. 701 do konca dobe stranke v sredo, 13. t. m. popoldne na Poljanski cesti št. 15. Določen je tale red: od 12. do 1. štev. 701 do 950, od 1. do 2. štev. 951 do 1200, od 2. do pol 3. štev. 1201 do konca. Vsaka oseba dobi $\frac{1}{4}$ kg, kilogram stane 28 kron. Špeh je ogrski.

Špeh za VI. okraj štev. 1 do 250 dobe stranke v sredo, 13. t. m. popoldne na Poljanski cesti št. 15, in sicer od pol 3. do pol 4. Vsaka oseba dobi $\frac{1}{4}$ kg, kilogram stane 28 K. Špeh je ogrski.

Med za doječe in noseče matere, se dobi v vojni prodajalni, Gosposka ulica. **Nakazilo za med dobe matere** v mestni posvetovalnici po sledečem redu. Na izkaznice št. 1 do 400 dne 14. marca, na izkaznice št. 401 do konca, dne 15. marca vsakokrat od 9. do 12. ure dopoldne. Vsaka doječa in noseča mati dobi $\frac{1}{2}$ kg medu; kilogram medu stane 24 kron.

Podpisi na krušnih izkaznicah. Opozarjamo stranke, da morajo krušne nakaznice biti odslej dalje podpisane. Nepodpisane krušne izkaznice se ne bodo uvaževale kot veljavne.

Razno.

* V Gradcu je bila obsojena prekajevalka mesa Alojzija Bruderjeva na 10.000 kron globe in na izgubo obrtnice pravice za vedno. Bruderjeva je pošiljala meso iz Gradca.

* 318 oseb obsojenih. V ogrskem mestu Loszonz je bilo obsojenih 318 oseb na zapor od treh mesecev do treh dni, ker so dobile s pomočjo župana potvorne izkaze za odpošiljanje žita in moke. Proti županu je uvedeno disciplinarno postopanje.

* Podraženje papirja. Sto kilogramov časniškega papirja je veljalo: januarja 1915 K 24.50, oktobra 1915 K 27.25, februarja 1916 K 30.—, aprila 1916 K 39.75, maja 1916 K 43.50, avgusta 1916 K 49.50, septembra 1916 K 55.—, januarja 1917 K 67.—, julija 1917 K 80.—, januarja 1918 K 100.25. Tako se draži papir in dobički papirnic naraščajo.

* Obsodba v Varšavi. Kakor se uradno poroča, je obsodilo vojno sodišče zdravnika Romualda Jormulowicza radi prestopka proti odredbi nemškega cesarskega generalnega guvernerja v Varšavi, na deset let ječe, ker je ščuval v neki družbi na upornost in nasilnost proti nemškim oblastem in na nepokornost proti odredbam nemških vojaških zapovednikov. Sodišče mu je prisodilo olajšujoče okoliščine; da se te niso vpoštevale, bi bil zdravnik obsodjen na smrt.

* Turška kuhinja. Turška kuhinja se razmeroma ne more primerjati nobeni drugi kuhinji. Posebno priključivo vpliva nesnažnost, ki je doma po kuhinjah tudi bogatih Turkov. Naprava jedi ni obila, izbira pa pod vsako kritiko. Neki popotnik opisuje obed pri bogatem Turku tako-le: Mlečna juha s česnom mu ni prav nič ugajala. Ocvrti klini so bili že še, dočim pa oljka gostu ni dišala, in to tem manj, ker uživajo Turki lukovo čebulo sirovo. Oljka je takorekoč narodna hrana, raste povsodi. Posebna turška bržola je iz razsekane ga srca, pljuč in ledic jančkovih. Zmes se položi na lešeno ploščo, ovije z jančkovimi očičenimi in obrnjenimi črevami v kite. Nad koksovim ognjem se ta obližek praži in prodaja povsod po ulicah. Dober želodec mora imeti, kdor vidi turško nesnago in umazano kuhinjsko opravo, da sede za mizo k obedu. Marsikdo bi se rajši prostovoljno postil. Znana jed je janče meso z artičoko ali kumaro, s krompirjevo prikuho in s paradižniki, ki so kuhani v olju. Riž s ptiči je manj vabljen, bolj pa tribojna salata s čebulo, jabolki, oljko, papriko z oljem in kisom. Tudi sladšice, sadni sirupi, pšeno z žetino, mandlji, jogurt s sladkorjem, konzervirane mandarinke so v navadi pri slednjem boljšem turškem obedu.

* Nesreče z ročnimi granatami so na dnevnem redu. Poročajo iz Vrtojbe, da je te dni Černetov 15-letni sin prišel za neko tako granato in raznesla mu je obe roki, ranila ga na glavi in nogah in fant je na mestu umrl. Takih nesreč bo, žal, najbrže še obilo, ker odstranjevanje municije se je vršilo doslej strašno površno in poredkoma. Vse povsodi še zija človeku nevarnost. Prav v nobenem oziru še ni bilo potrebne skrbi v prilog ljudstva, ki se vrača, hoteč delati in si urediti, oziroma nanovo zgraditi svoja domovja.

* Tajni izvoz italijanske svile v Nemčijo. »Corriere della sera« priobčuje podrobnosti o milanski aferi glede izvoza svile v Nemčijo. Upravni svetniki dotičnih družb so aretirani, večinoma so milijonarji.

* Zaplenjena dva vagona masti. V »Jutrjem Listu« citamo dopis iz Karlovca, ki pripoveduje, da je oblast prišla dva voza, ki sta izhitetapljala cele vagona masti iz Hrvatske. Prvi je znani vojni milijonar Robert Reis v Karlovcu, po poklicu sicer inženir, ki se pa sedaj bavi z aprovizacijo nekaterih občin z mastjo na debelo. On kupi mast, si preskrbi izvoznico za kako obmejno občinsko aprovizacijo, potem pa zna mast prodati in odpeljati na voze na Kranjsko. Ena taka mastna ekspedicija je bila zaplenjena v Bosiljevu. Drugi se imenuje Donat. Njegov vagon masti, ekspediran na voze seveda ponoči, so vjeli v Netretiču. Sedaj se pa mast ne pošilja več po voze, ampak po železnici, in sicer tako-le: Mast pri-

de na kako postajo, tam se na papirju »odku-pi«, ali tisti dan se zopet na papirju »vtovori« vagon »vina« in tako vinomast potuje brez zapreke na Kranjsko.

* Elegantna goljufica. V Budimpešti je hodila v stanovanja bogatih družin mlada elegantna dama, ki se je najprvo oprostovala, da ni prišla prav, nato pa se začela razgovarjati in pripovedovati, da more dobaviti drv in premoga, ker ima kot žena nadporočnika in sestra višjega železniškega uradnika tozadevno ugodne zveze. Te dni pa jej je policija prišla na sled in pokazalo se je, da je izvabila na ta način iz raznih družin okoli 40.000 K. Goljufica je hči nekega peka in žena nadporočnika, ki je na fronti.

* Rodbinska tragedija. Dne 31. januarja t. l. je bil Alojzij Pirjavec iz Orloka pri Sežani v Črni gori — umorjen. Opravljal je službo v družbi dveh drugih orožnikov. Napadla jih je neka tolpa, ki je ob tej priliki umorila še nekega orožnika. Smrt moža je ženo njegovo tako pretresla, da ni delala drugega, nego jokala. Ker je bila itak šibkega zdravja, je nesreča, ki jo je zadela, tako delovala na njeno duševno stanje, da si je svojo in svojih otročičev usodo slikala črno, jako obupno. Dne 28. m. m. so jo našli — obešeno.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Josip Petejan.
Tisk „Učiteljske tiskarne“ v Ljubljani.

VABILO

na

ustanovni občni zbor

okrožne zveze konsumnih društev za slovensko ozemlje v Ljubljani,

ki bo

24. marca popoldne ob 3. uri v prostorih Splošnega kreditnega društva v Ljubljani, Franca Jožefa cesta št. 5.

DNEVNI RED:

1. Poročilo pripravljalnega odbora.
2. Konstituiranje okrožne zveze konsumnih društev za slovensko ozemlje.
3. Volitev zvezinega načelnstva.
4. Volitev zvezine kontrole.
5. Določitev prispevka.
6. Slučajnosti.

V Ljubljani, 1. marca 1918.

Pripravljalni odbor.

Občno konsumno društvo

v Zagorju ob S.
reg. zadr. z om. por.

Zadruga je najboljša aprovizacijsko mesto, ki preskrbuje z vsemi potrebščinami svoje članke po na najugodnejših cenah.

Član konsumnega društva lahko postane vsakdo.

Vstopnina in delež sta razmeroma majhna.

Delež se lahko odplačuje v rokih.

VABILO

na

redni občni zbor

Občnega konz. društva v Zagorju

ki se bo vršil

v nedeljo, dne 17. marca 1918, ob 2. popoldne v prostorih

Občnega konz. društva v Zagorju

DNEVNI RED:

1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora.
2. Računsko poročilo za leto 1917.
3. Poročilo nadzorništva.
4. Sklepanje o čistem dobičku.
5. Volitev treh nadzornikov in enega namestnika.
6. Interpelacije in vprašanja.

Ivan Vallant
načelnik.

Učiteljska tiskarna

Ljubljana Frančiškanska ul. 6,

registrovana zadruga z omejeno zavezo.

Tiskovine za šole, županstva in urade. Najmodernejše plakate in vabila za shode in veselice.

Letne zaključke

Najmodernejša uredba za tiskanje listov, knjig, brošur, muzikalij itd.

Stereotipija. Litografija.

Kavarna „UNIONE“

TRST

Velika zbirka političnih in leposlovnih revij in časnikov v vseh jezikih. Shajališče sodrugov vseh narodov.

Kdor zna misliti, ve, da mora biti vsak delavec član socialno demokratične stranke.

Zaveden delavec ne bo odlašal, temveč takoj sporočil svoj pristop v stranko z dopisnico. Napiše naj natančno: svoje ime, stan in bivališče in odpošlje na naslov: Josip Petejan, Ljubljana, Učiteljska tiskarna.

Bodočnost gre delavstvu, če bo močno, zato vsi v organizacije!

— Delniška glavica —
K 10.000.000.

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti ugodnemu obrestovanju.

Ljubljanska kreditna banka

v Ljubljani.

Poslovnica c. kr. avstr. razredne loterije.

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici (t. č. v Ljubljani) in Celju

Rezervni fond okroglo
K 1.500.000.

Kupuje in prodaja vse vrste vrednostnih papirjev, finančna erarične dobave in dovoljuje aprovizacijske kredite